11.2. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Коротка вижимка: приблизно 10% первинного конспекту - усе головне для ЄДКІ

Головний алгоритм: ОБ'ЄКТ -> ДІЯ -> СУБ'ЄКТ -> МЕТА/УМИСЕЛ -> ЧАСТИНА СТАТТІ -> ВІДМЕЖУВАННЯ

Стаття	Ядро складу	Ключова ознака
109	Насильницька зміна/повалення конституційного ладу або захоплення влади; заклики/матеріали	ЛАД / ВЛАДА; для ч.1 - насильницька спрямованість
110	Дії, заклики, матеріали щодо неконституційної зміни території/кордону	ТЕРИТОРІЯ / КОРДОН; насильство не обов'язкове
110-2	Фінансове або матеріальне забезпечення дій за спрямованістю 109/110	ЩО саме фінансується
111	Державна зрада	Тільки громадянин України; 3 форми
111-1	Колабораційна діяльність	Конкретна форма співпраці; ч.1-7 - самостійні склади
111-2	Пособництво державі-агресору	Допомога агресору + мета завдати шкоди Україні
112	Посягання на життя спеціально визначеного діяча	Спеціальний потерпілий + зв'язок з його діяльністю
113	Диверсія	Мета ослаблення держави
114	Шпигунство	Іноземець/апатрид + державна таємниця

1. Ст. 109 - насильницька зміна конституційного ладу / захоплення державної влади

Елемент	Головне
Ч. 1	Дії, спрямовані на насильницьку зміну/повалення конституційного ладу; дії на захоплення державної влади; ЗМОВА про такі дії.
Ч. 2	Публічні заклики до таких дій; розповсюдження матеріалів із такими закликами.
Ч. 3	Лише для діянь ч. 2: представник влади / повторно / організована група / використання ЗМІ.
Склад	Формальний: фактичне повалення ладу чи захоплення влади не потрібне. Змова закінчена з моменту домовленості.
Суб'єкт	Загальний, 16 років; громадянство не є обов'язковим.
Вина	Прямий умисел; для ч.1 - спеціальна мета насильницької зміни/повалення ладу або захоплення влади.

109 = ВЛАДА / КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЛАД; 110 = ТЕРИТОРІЯ / КОРДОН

2. Ст. 110 - посягання на територіальну цілісність і недоторканність України

Частина	Головне
Ч. 1	Умисні дії з метою змінити межі території/держкордону всупереч Конституції; публічні заклики; розповсюдження матеріалів.
Ч. 2	Представник влади / повторно / група за попередньою змовою / розпалювання національної чи релігійної ворожнечі.
Ч. 3	Дії ч. 1-2 спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки; потрібні наслідок + причинний зв'язок.
Ключове	Насильство НЕ є обов'язковим. Для ч. 1-2 фактична зміна території не потрібна.
Суб'єкт	Загальний, 16 років; громадянин України, іноземець або апатрид за умов юрисдикції.

109 -> влада/лад; 110 -> територія/кордон. Незаконний окупаційний «референдум» може давати 110 + 111-1.

3. Ст. 110-2 - фінансування антиконституційних / територіальних посягань

Частина	Формула
Ч. 1	Фінансування дій з метою зміни території / державного кордону.
Ч. 2	Фінансування дій з метою насильницької зміни/повалення конституційного ладу або захоплення влади.
Ч. 3	Повторно / корисливий мотив / група за попередньою змовою / ВЕЛИКИЙ розмір > 6000 НМДГ / значна майнова шкода.
Ч. 4	Організована група / ОСОБЛИВО ВЕЛИКИЙ розмір > 18 000 НМДГ / інші тяжкі наслідки.
Ч. 5	Спеціальне звільнення: не керівник орггрупи + ДО повідомлення про підозру добровільно заявив або сприяв припиненню/запобіганню + немає іншого злочину.

- Фінансування = не лише гроші: майно, транспорт, пальне, техніка, спорядження, послуги, приміщення, грошове утримання тощо.
- Ст. 110-2 - спеціальна норма щодо фінансування; якщо особа ще й сама вчиняє самостійні дії за 109/110, можлива сукупність.
- 110-2 vs 258-5: перша - антиконституційні/територіальні дії; друга - терористична діяльність.

4. Ст. 111 - державна зрада

111 = ТІЛЬКИ ГРОМАДЯНИН УКРАЇНИ + 3 ФОРМИ

Форма	Що треба знати
1. Перехід на бік ворога	У період збройного конфлікту; фактичний перехід і діяльність на користь ворога. Самого наміру недостатньо.
2. Шпигунство	Передача або збирання для передачі ВІДОМОСТЕЙ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ, іноземному адресату.
3. Допомога у підривній діяльності	Конкретна свідома допомога іноземній державі/організації/представникам у діяльності проти національної безпеки України.
Ч. 2	Будь-яка з трьох форм, вчинена В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.
Ч. 3 - звільнення	Отримав злочинне завдання + НЕ ВЧИНИВ ЖОДНИХ ДІЙ на виконання + добровільно повідомив органи влади.

- «На шкоду Україні» характеризує спрямованість умислу; фактична шкода для закінченого складу не обов'язкова.
- Сам контакт із ворогом або отримання завдання ще не означає закінчену зраду; для форми допомоги потрібна конкретна дія.
- Громадянин України + шпигунство -> 111; іноземець/апатрид + шпигунство -> 114.
- Ст. 114-2 застосовується лише за відсутності ознак державної зради або шпигунства.

5. Ст. 111-1 - колабораційна діяльність

111-1 = не «співпраця взагалі», а КОНКРЕТНА ФОРМА, прямо описана в частинах 1-7

Частина	Запам'ятати
1	Громадянин України: публічне заперечення агресії/окупації або публічні заклики підтримувати агресора, співпрацювати з ним, не визнавати суверенітет України на ТОТ.
2	Добровільна НЕУПРАВЛІНСЬКА посада в незаконному органі влади на ТОТ.
3	Освіта: пропаганда в закладах освіти з установленою метою або впровадження стандартів освіти держави-агресора.
4	Передача матеріальних ресурсів відповідним формуванням та/або господарська діяльність у взаємодії з агресором/окупаційними структурами.
5	УПРАВЛІНСЬКА посада / добровільне обрання / організація незаконних виборів чи референдумів / публічні заклики до них.
6	Політичні заходи та інформаційна діяльність у співпраці з агресором, спрямовані на його підтримку або уникнення відповідальності; за відсутності ознак зради.
7	Незаконний суд/правоохоронний орган; участь у незаконних чи ворожих збройних формуваннях; допомога їм у бойових діях.
8	Лише для діянь ч. 5-7: загибель людей або інші тяжкі наслідки; тяжкі наслідки - шкода >= 1000 НМДГ.

Посади: ч. 2 = проста; ч. 5 = керівна/управлінська; ч. 7 = суд/правоохоронний орган

- Для посадових форм ключова ДОБРОВІЛЬНІСТЬ. Сам факт проживання або роботи на ТОТ не дорівнює колаборації.
- Одне спеціально описане колабораційне діяння -> 111-1; окремі додаткові дії, що утворюють державну зраду, можуть дати сукупність 111 + 111-1.
- Ч. 4 (ресурси/бізнес) відмежовуємо від 111-2 за характером дій та наявністю спеціальної мети завдати шкоди Україні.

6. Ст. 111-2 - пособництво державі-агресору

Елемент	Головне
Суб'єкт	Громадянин України / іноземець / апатрид, АЛЕ НЕ громадянин держави-агресора.
Форма 1	Реалізація чи підтримка рішень та/або дій держави-агресора, її збройних формувань або окупаційної адміністрації.
Форма 2	Добровільний ЗБІР / ПІДГОТОВКА / ПЕРЕДАЧА матеріальних ресурсів чи інших активів агресору або його структурам.
Мета	Обов'язкова спеціальна мета - ЗАВДАТИ ШКОДИ УКРАЇНІ. Її треба довести.
Закінчення	Шкода фактично не потрібна; для ресурсів склад може бути закінчений уже на стадії збору або підготовки.
Структура	Стаття має лише ОДНУ частину - кваліфікованих частин немає.

111 = державна зрада; 111-1 = конкретна колаборація; 111-2 = активна допомога агресору + мета шкоди Україні

7. Ст. 112 і 113 - посягання на діяча та диверсія

Критерій	Ст. 112	Ст. 113
Ядро	Посягання на життя спеціально визначеного державного/громадського діяча	Диверсійні дії з метою ослаблення держави
Обов'язкова ознака	Зв'язок посягання з державною або громадською діяльністю потерпілого	СПЕЦІАЛЬНА МЕТА ОСЛАБЛЕННЯ ДЕРЖАВИ
Момент закінчення	Усічений склад: вбивство або замах уже охоплені ст. 112; смерть не потрібна	Достатньо відповідної диверсійної дії; фактичне ослаблення/руйнування не обов'язкове
Вік	З 14 років	З 14 років
Воєнний стан	Окремої кваліфікованої частини немає	Ч. 2 - воєнний стан АБО період збройного конфлікту

- 112: перелік потерпілих вичерпний; сам високий статус недостатній. Є умисел убити + зв'язок з діяльністю -> 112; немає умислу на вбивство -> можливі інші норми, зокрема 346.
- 113: вибух/підпал сам по собі не означає диверсію. Потрібна мета ослаблення держави.
- 113 vs 258: ослабити державу -> 113; залякати населення / примусити / вплинути / привернути увагу -> 258.
- 113 vs 194/194-1: спеціальна спрямованість на національну безпеку і мета ослаблення держави відрізняють диверсію від майнового посягання.

8. Ст. 114 - шпигунство

114 = ІНОЗЕМЕЦЬ / АПАТРИД + ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ + ПЕРЕДАЧА або ЗБИРАННЯ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ

Елемент	Головне
Предмет	Лише відомості, що мають юридичний статус ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ. Просто важлива військова інформація - недостатньо.
Форма 1	Передача державної таємниці іноземній державі, організації або їх представнику.
Форма 2	Збирання державної таємниці З МЕТОЮ ПОДАЛЬШОЇ ПЕРЕДАЧІ; фактична передача для закінченості не потрібна.
Суб'єкт	Тільки іноземець або особа без громадянства, 16 років. Громадянин України -> ст. 111.
Допуск	Офіційний допуск до державної таємниці не потрібний.
Ч. 2 - звільнення	Припинив шпигунську діяльність + добровільно повідомив органи влади + завдяки цьому відвернено шкоду інтересам України.

- 111 ч. 3 vs 114 ч. 2: за 111 особа ще НІЧОГО не виконала; за 114 шпигунська діяльність уже могла здійснюватися, але її припинено.
- Воєнний стан: громадянин-шпигун -> ч. 2 ст. 111; для ст. 114 окремої «воєнної» частини немає.
- 114-2: спеціальна військова інформація, яка не обов'язково є державною таємницею; застосовується за відсутності ознак 111/114.

9. Фінальна таблиця відмежування - те, що найчастіше плутають

Пара	Критерій
109 vs 110	109 - конституційний лад / державна влада; 110 - територія / державний кордон.
110 vs 111-1	110 - мета змінити територію; 111-1 - конкретна колабораційна форма. Окупаційний «референдум» може утворювати сукупність.
111 vs 111-1	111 - 3 форми державної зради, тільки громадянин України; 111-1 - спеціально описані форми колаборації.
111 vs 111-2	111 - допомога саме у проведенні підривної діяльності; 111-2 - спеціальні форми допомоги агресору + мета шкоди Україні, ширший суб'єкт.
111-1 ч.4 vs 111-2	111-1 ч.4 - передача ресурсів / господарська взаємодія; 111-2 - також збір/підготовка, реалізація рішень і обов'язкова мета завдати шкоди Україні.
111 vs 114	Шпигунство однакове за змістом; ГРОМАДЯНИН УКРАЇНИ -> 111, ІНОЗЕМЕЦЬ/АПАТРИД -> 114.
114 vs 114-2	114 - тільки державна таємниця; 114-2 - спеціальна військова інформація, що може не бути держтаємницею.
113 vs 258	113 - мета ослаблення держави; 258 - залякування / примус / вплив / привернення уваги тощо.
112 vs 115	112 - спеціально названий діяч + зв'язок із його державною/громадською діяльністю; інші випадки вбивства - перевіряємо 115 та інші норми.

10. Формули на 1 хвилину перед тестом

Стаття	Формула
109	ЛАД / ВЛАДА -> дії/змова; заклики/матеріали; результат не потрібний.
110	ТЕРИТОРІЯ / КОРДОН -> дії/заклики/матеріали; насильство не обов'язкове.
110-2	ФІНАНСУЮ: ч.1 територію; ч.2 лад/владу; >6000 -> ч.3; >18000 -> ч.4.
111	Тільки громадянин України -> ворог / шпигунство / підривна допомога; воєнний стан -> ч.2.
111-1	1 слова; 2 проста посада; 3 освіта; 4 ресурси/бізнес; 5 керівництво/псевдовибори; 6 політика/інформація; 7 суд/поліція/зброя; 8 тяжкі наслідки 5-7.
111-2	Допомагаю агресору + мета шкоди Україні; рішення/дії або збір/підготовка/передача ресурсів.
112	Спецпотерпілий + зв'язок із діяльністю + умисел убити; замах уже = закінчений склад; 14+.
113	Диверсійна дія + мета ОСЛАБИТИ ДЕРЖАВУ; 14+; воєнний стан/збройний конфлікт -> ч.2.
114	Іноземець/апатрид + держтаємниця + передача / збирання для передачі.

11. 10 тестових пасток, які треба пам'ятати

Пастка	Правило
1	109: публічність через соцмережу можлива, але соцмережа не автоматично = ЗМІ для ч. 3.
2	110: насильство не обов'язкове; фактична зміна території для ч. 1-2 не потрібна.
3	110-2: великий розмір саме > 6000 НМДГ; особливо великий > 18 000 НМДГ.
4	111: лише громадянин України; контакт/завдання ще не завжди закінчена зрада.
5	111 ч. 3: звільнення тільки якщо жодних дій на виконання завдання не вчинено.
6	111-1: проживання/робота на ТОТ саме по собі не означає колаборацію; для посад важлива добровільність.
7	111-2: мета завдати шкоди Україні - обов'язкова; стаття має одну частину.
8	112: потерпілий вижив - ст. 112 все одно може бути закінченою; ст. 15 не додаємо лише через невдалий замах.
9	113: вибух або підпал сам по собі не = диверсія; ключ - мета ослаблення держави.
10	114: лише державна таємниця; громадянин України зі шпигунськими діями -> 111, не 114.

Мета цієї версії: швидко відновити в пам'яті конструкцію складів і критерії їх розмежування, а не замінити повний конспект.